



ఎ.పి. ఓపెన్ స్కూల్ సొసైటీ

ట్యూటర్మార్చ్ - అసైన్మెంట్ (TMA) - 1

విషయం: తెలుగు (205)

1వ పాఠం నుండి 9వ పాఠం వరకు

1. సుభాషితాలు, 2. రాయడం నేర్చుకుందాం, 3. దేశభక్తి, 4. భిన్నత్వంలో ఏకత్వం, 5. నీవేమైన చేయగలవు, 6. శాస్త్రదృష్టి, 7. ఎందుకు పారేస్తాను నాన్నా, 8. మహాంధ్రోదయం, 9. స్వభాష.

సెట్ - 1

- తల్లిదండ్రుల మీద దయలేని పుత్రుండు
పుట్టనేమి వాడు గిట్టనేమి
పుట్టలోనచెదలు పుట్టవా! గిట్టవా!
విశ్వదాభిరామ! వినురవేమా! ఈ పద్యభావం ఆధారంగా ఒక కథను రాయండి.
- భాషను నిర్వహించి, భాషా ప్రయోజనాలను రాయండి. భారతదేశంలో వివిధ ప్రాంతాలలో మాట్లాడే భాషల పట్టిక తయారు చేయండి.
- మీకు తెలిసిన రెండు దేశభక్తి గేయాలను వ్రాసి, ఆగేయాల్లో కవిభావనను తెలపండి?
- ఉత్సాహంగా జరుపుకునే ఒక పండుగ గురించి వివరంగా తెలపండి?
- మీకిష్టమైన ఒక ఆధునిక వచనగేయాన్ని వ్రాసి, ఆగేయంలోని కవి భావనను వర్ణించండి.
- 'కొడవగంటి కుటుంబరావు శాస్త్రీయదృష్టిగల రచయిత' అని శాస్త్రదృష్టి పాఠ్యాంశం ఆధారంగా వివరించండి.
- 'ఎందుకు పారేస్తాను నాన్నా' కథ ద్వారా చాసో అభ్యుదయ సాహిత్యాన్ని వివరించండి?
- ఏదేని ఒక వార్తాపత్రికలో సంపాదకీయాన్ని చదివి అందులో వాడిన విభిన్నతలు, జాతీయాలు, పర్యాయ పదాలు, నానార్థాలను గుర్తించి పట్టికగా రాయండి?
- మీ మాతృభాష స్థితిగతులను వివరించి, దాని అభివృద్ధికి మీరేమి చేస్తారో సోదాహరణంగా వివరించండి?

సెట్ - 2

- మన నిత్యజీవితంలో విద్యయొక్క ప్రాధాన్యతను వివరిస్తూ మీ స్నేహితునికి ఒక లేఖ రాయండి.
- భాషను నిర్వహించి, భాషా ప్రయోజనాలను రాయండి. భారతదేశంలో వివిధ ప్రాంతాలలో మాట్లాడే భాషల పట్టిక తయారు చేయండి.
- దేశభక్తి ఆవశ్యకతను తెలుపుతూ కొందరు దేశభక్తులపేర్లను వారి సేవలను వివరించండి?
- మీరు ఇటీవల చేసిన యాత్రా సందర్శనను తెలుపుతూ, మీ స్నేహితునికి లేఖ రాయండి.
- "మన మనసును గెలిస్తే, మన ప్రజ్ఞను పెంచుకుంటే మనకు అన్నీ సాధ్యమే" అంటున్న కవి భావన నేడు శాస్త్రసాంకేతిక విజ్ఞానాభివృద్ధితో నిరూపించబడింది. అది ఎలాగో సమర్థించండి.
- 'ఆదిమ మానవుడ్ని ఖగోళ అంచుల వరకు నడిపించింది శాస్త్రమే' ఎలాగో నిరూపించండి?
- 'మన అభిప్రాయాలను, మనసులోని మాటలను ఎదుటివారికి తెల్పడానికి వాక్యం తోడ్పడు తుంది. వాక్యాలు ఎన్నోరకాలు. వాక్యాలలోని రకాలను ఉదాహరణలతో వివరించండి?
- 'మహాంధ్రోదయం' ఆధునిక పద్యంలోని కవిభావనను మీ మాటల్లో వ్యాసంగా రాయండి.
- నేడు తెలుగుభాష పట్ల ఆదరణ తగ్గి, ఆంగ్ల భాష పట్ల వ్యామోహం పెరగడానికి గల కారణాలను విశ్లేషించండి?

**సెట్ - 3**

1. దానం యొక్క గొప్పతనాన్ని వివరిస్తూ మీకు తెలిసిన ఇద్దరి వ్యక్తుల దానగుణం గురించి వివరించండి.
2. నీ స్నేహితునికి మంచి రాత నేర్పేందుకు నీవు ఇచ్చే సలహాలేమిటో రాయండి?
3. మీరు చేసే కొన్ని పనులను తెలుపండి. వాటి ఆధారంగా కష్టపడి జీవించడంలోని విలువను తెలుపండి?
4. మనదేశానికి గర్వకారణంగా నిలిచిన కొందరు కవులు, సంఘసంస్కర్తలు, శాస్త్రవేత్తల పేర్లను పట్టికలో పేర్కొని, వారిలో మీకు స్పూర్తినిచ్చిన ఒక్కరి గురించి వివరించండి. (కనీసం ఒక్క విభాగం 5 గురి గురించి రాయండి.)

క్రమ సంఖ్య	పేరు	కవి / తత్వవేత్త / సంఘసంస్కర్త / శాస్త్రవేత్త	వారిలోని ప్రత్యేకత

5. మనిషి చేసే శ్రమ భవిష్యత్తుకు ఆధారమౌతుంది. శ్రమలో ఆనందం ఉంది. శ్రమవల్ల అన్నీ చేకూరు తాయి. ఈ భావనతో కథనుగాని / గేయాన్నిగాని / కవితగాని / వ్యాసాన్నిగాని రాయండి.
6. 'శాస్త్రదృష్టికి కుతూహలం ఒక మూలాధారం. న్యూటన్ కు గల కుతూహలం అతడిని పరిశోధనకు పురి కొల్పింది' నీకు వచ్చిన ఏదైన అలాంటి అనుమానాన్ని, దాని నివృత్తికోసం చేసిన కృషిని వివరించండి?
7. 'ఎందుకు పారేస్తాను నాన్నా' సారాంశాన్ని, అందులో మీకు నచ్చిన అంశాలను తెలుపుతూ మీ స్నేహితునికి లేఖ రాయండి.
8. 'మాహాండ్రోదయం' పాఠ్య కవి దాశరథి జీవిత విశేషాలను వీలైనన్ని సేకరించండి. వాటన్నింటిని చార్టుద్వారా చూపండి. వారి సాహిత్యంలోని గొప్పతనాన్ని పాఠం ఆధారంగా వివరించండి?
9. తెలుగు భాష అభివృద్ధికి కృషి చేసిన ఇద్దరి ప్రముఖుల గురించి తెలిపి, వారి కృషిని విశదీకరించండి?

సెట్ - 4

1. 'మంచి మాటలే మనిషికి ఆభరణాలు' ఉదాహరణ సహితంగా సమర్థించండి.
2. నీవు చదివిన ఒక పుస్తకం గురించి సవివరంగా రాయండి.
3. పరోపకారార్థం ఇదం శరీరం అన్నలోకోక్తిని వివరిస్తూ మీరు చేసిన రెండు మంచి పనులను రాయండి.
4. కింది వాటిని రాయండి.

1. ఎ) కింద ఇవ్వబడిన విషయాన్ని చదవండి. రాయండి:

గాంధీజీ పోరుబందరులో పుట్టిన కారణంగా గుజరాత్ రాష్ట్రానికే గౌరవం లభించింది. చిన్ననాటి నుంచి సత్యాన్నేపలకడం నేర్చుకుని సత్రవర్తనను అలవర్చుకున్నవాడు. మంచి మార్గంలో నడుస్తూ ముల్లీకాలను జయింపగలిగినట్టి చిత్రమైన చిరునగవును సాధన చేసినవాడు. మానవుడు సాధించలేని సహనశీలతను ఎంతో ఎక్కువగా సంపాదించుకున్నాడు. చేవగలిగిన బలగముండీ కష్టాలపాలైన దేశమాత భారతిని చూసి విచారించి రవ్వంత కూడా హింసలేని యుద్ధాన్ని అంటే అహింసా యుద్ధాన్ని ఆంగ్ల పరిపాలకులతో సాగించాడు.

సూచన: క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. గుజరాత్ రాష్ట్రానికి గౌరవం ఎందుకు లభించింది?

జ.



7. ఈ పాఠ్యాంశంలోని వివిధ పాత్రలను పేర్కొని, పాత్రల స్వభావాన్ని వివరంగా రాయండి?
8. క్రింది వాటిని వివరించండి.
- ఎ) కోటి తుమ్ములు
- ప్రశ్నలు: 1. ఈ పదానికి విగ్రహం వాక్యాన్ని రాయండి?
2. ఏ సమాసమో తెల్పుతూ, ఆ సమాసానికి చెందిన మరికొన్ని (5) ఉదాహరణలు రాయండి.
- బి) తెలుగు నింగిదారులలో
- ప్ర. 1) ఈ వాక్యంలోని అలంకారమేదో తెలపండి? వివరించండి?
2) ఆ అలంకారానికి చెందిన 5 వాక్యాలను (ఉదా) రాయండి.
- సి) పెంచుమన్నా
- ప్ర. 1) ఈ పదాన్ని విడదీసి ఏ సంధో రాయండి?
2) అదే సంధికి చెందిన కొన్ని (5) ఉదాహరణలు ఇవ్వండి.
- డి) సరియైన పదాలతో పూరించండి.
- (ఇది, సంధి, జరగకుండా, పదాలుగా)
- వాక్యంలో.....తప్పకుండా జరుగుతుందని అనుకోనక్కరలేదు. సంధి విడివిడి
.....కూడా వాక్యం ఉంటుంది. మాట్లాడే వ్యక్తి ఉద్దేశ్యంపై ఆధారపడి ఉంటుంది.
9. 'స్వభాష' పాఠంలో వ్యంగాత్మకంగా ఉన్న వాక్యాలను గుర్తించి, రచయిత చెప్పదలచుకొన్న అసలు భావాన్ని రాయండి?

సెట్ - 5

1. నిన్ను ప్రభావితం చేసిన రెండు శతక పద్యాలను పేర్కొని, కారణాలను విశ్లేషించండి.
2. కింది విషయాన్ని చదివి, అవసరమైనచోట విరామ చిహ్నాలను ఉంచుతూ, పరిచ్ఛేదాలుగా (పేరాలుగా) విభజించి రాయండి. శీర్షిక పేరు నిర్ణయించండి. పేరాల కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

విషయం:

ధూమపానం చేసేవారిలో లాగా మద్యపానం చేసేవారు వివిధ వ్యాధులకు గురవుతారు. శరీరంలోనివివిధ అవయవాలు దెబ్బతింటాయి మద్యంవల్ల అవయవాలపై కలిగే కొన్ని ప్రభావాలను చూద్దాం: అలవాటుగామద్యపానం సేవించేవారికి కాలేయం దెబ్బతిని సిర్రోసిస్ ఆఫ్ లివర్ (Cirrhosis of liver) అనేజబ్బు వస్తుంది పొట్ట నిండా నీరు చేరి బానపొట్ట వస్తుంది కాళ్ళ వాపులు వస్తాయి ప్రాణపాయానికి దారి తీస్తుంది సారా తాగేవారిలో గుండెకండరాలు దెబ్బతిని గుండెపరిమాణం పెరుగుతుంది ఇలా గుండెపరిమాణం పెరగడం వల్ల గుండెపని చేయడం కష్టమవుతుంది మద్యం తీసుకోవడంవల్ల వ్యాధిగ్రస్తమయ్యే మరొక అవయవం జీర్ణాశయం జీర్ణాశయ స్రావకాలు ఎక్కువగా స్రావితలై జీర్ణాశయం గోడ దెబ్బతింటుంది దీన్ని గాస్ట్రిటిస్ రోగం అంటారు నోరుగొంతు స్వరపిటిక అన్నవాహిక కాలేయం ఊపిరి తిత్తులలో కాన్సర్ ఉన్నవారు సారాతాగే వారైతే జీవన ప్రయాణం బాగాతగ్గిపోతుంది.

ప్రశ్నలు - జవాబులు:

1. నీవు నిర్ణయించిన శీర్షిక పేరు ఏమిటి?
జ.
2. కాలేయానికి వచ్చే జబ్బు పేరేంటి?
జ.
3. గుండె పరిమాణం ఎప్పుడు పెరుగుతుంది?
జ.
4. గాస్ట్రిటిస్ అంటే ఏమిటి?
జ.
5. ఈ పేరాలలో సూచించబడిన వ్యాధులు ఏవి?
జ.



3. భారతదేశం భిన్నత్వంలో ఏకత్వానికి ప్రతీక మనదేశాన్ని ఒక మహావృక్షంగా భావిస్తూ “భిన్నత్వంలో ఏకత్వాన్ని” చార్లు ద్వారా ప్రదర్శిస్తూ వివరణ రాయండి.
4. కింది సూచనల ఆధారంగా కథ రాయండి.
 - ఎ) శిల్పి కొండ బండ దేవతా విగ్రహం చెక్కాలని సంకల్పం ఉలితో చెక్కడు. గ్రామస్థులు సంతోషం చాతుర్యం పొగిడార ఎండలో, వానలో వద్దని దేవాలయంలో ప్రతిష్ఠించాలని అమలు పరిచారు... మరికొన్ని మెట్లుగా మలిచారు ఒకే కొండరాయి దేవతా విగ్రహం మెట్లు కారణం శిల్పి కొద్దిపాటి దెబ్బ మెట్లు ఆరైల్లు విగ్రహం.
 - బి) ఈ కథకు శీర్షికను నిర్ణయించండి.
 - సి) ఈ కథలోని నీతిని రాయండి
 - డి) ఈ కథా నీతితో వేరొక కథను రాయండి
5. “నీవేమైనా చేయగలవు” గేయభావన ఆధారంగా మీ చెల్లాయికి మీరు ఎటువంటి సందేశాన్ని ఇస్తారో రాయండి.
6. “శాస్త్రదృష్టి” పాఠం ద్వారా మీరు పొందిన అవగాహనను బట్టి “శాస్త్రదృష్టి” ఆవశ్యకతను వివరిస్తూ 250 పదాలు మించకుండా రాయండి.
7. ఈ పాఠ్యాంశంలోని వివిధ పాత్రలను పేర్కొని, పాత్రల స్వభావాన్ని వివరంగా రాయండి?
8. తెలుగు భాష గొప్పతనాన్ని తెలిపే రెండు గేయాలను సేకరించి రాయండి. దానిలో మీకు నచ్చిన ‘చరణాన్ని’ / భావాన్ని ప్రత్యేకంగా వివరించండి.
9. తెలుగుభాష గొప్పతనాన్ని తెలిపే వ్యాసాన్ని సేకరించి, తెలుగు భాష గొప్పతనానికి వారు సూచించిన కారణాలను పేర్కొనండి.

సెట్ - 6

1. ప్రాజెక్టు: మీరు చదివిన పదిమంది శతక కర్తల వివరాలను కింది పట్టికలో చేర్చండి. ఆ శతకాలలోని సాధారణ అంశాన్ని 10 వాక్యాల్లో రాయండి.

క్రమసంఖ్య	శతకం పేరు	శతక కర్త	మకుటం	కాలం	బిరుదులు	ఇతర రచనలు

2. ఎ) రాయడం సరియైన శైలిలో ఉండకపోవటానికి కారణాలను సర్వే ఆధారంగా పరిశీలించండి.

క్రమసంఖ్య	పేరు	తరగతి	ఊరు	రాయడం సరిగా రాకపోవడానికి కారణాలు

బి) రాయడం అభివృద్ధి చేయడానికి నీవిచ్చే సూచనలేమిటో రాయండి.

3. దేశభక్తి

4. భిన్నత్వంలో ఏకత్వం

3. ఎ) భాషా భాగాలను నిర్వచించండి.

బి) భిన్నత్వంలో ఏకత్వం పాఠంలోని భాషా భాగ పదాలను గుర్తించి, పట్టికగా రాయండి.

4. భిన్నత్వంలో ఏకత్వం పాఠంలో

ఎ) మనం కొన్ని పద్యాలను, శ్లోకాలను, సూక్తులను, గేయపంక్తులను చదివాం వాటన్నింటిని గుర్తించండి. శీర్షికలవారీగా పట్టికలను రూపొందించండి.



బి) పాఠ్యాంశంలోనివి కాకుండా, అలాంటివి ప్రతి అంశానికి రెండు ఉదాహరణలు రాయండి.

పట్టిక - 1

క్రమసంఖ్య	పద్యం/గేయం	కవి / రచయిత	భావం	ఏ సందర్భంలో చెప్పారు
ఎ)	పాఠ్యాంశంలోనివి			
బి)	పాఠ్యాంశంలోనివి			

పట్టిక - 2

క్రమసంఖ్య	శ్లోకం / సూక్తి	చెప్పినవారు	ఏ గ్రంథంలోనిది	ఏ సందర్భంలో అన్నారు
ఎ)	పాఠ్యాంశంలోనివి			
బి)	పాఠ్యాంశంలోనివి			

సి) భిన్నత్వంలో ఏకత్వానికి పై అంశాలు ఎలా తోడ్పడతాయో ముగింపుగా రాయండి.

5. కింది వాటిని న్నింటిని రాయండి.

ఎ) కిందిగీతంలోని భావనను తెలపండి.

నీకునీవే దాసోహం
నీకునీవే అభయంకరం
నీ పరిశ్రమ నీ సౌభాగ్యం
నీకు నీవే సమస్తం.

బి) “నీవేమైనా చేయగలవు” గేయంలోని “నిర్మాతవు - కర్తవు” మొదలయిన అంత్యప్రాసలను గమనించండి వాటిని రాయండి.

సి) “సర్వప్రాణులలో బుద్ధిజీవివై ఉత్తముడవై గొప్పశ్రేష్ఠుడను సాధిస్తున్నావు” అన్నకవి భావనను సమర్థించండి. మానవుడు ఇతర ప్రాణులకన్న ఏయే విషయాల్లో గొప్పవాడో నిరూపించండి.

డి) కిందిపాటను గమనించండి.

(సారే జహా సె అచ్చా - గేయం భావనతో)
‘సారే జహా సె అచ్చా హిందూసితాహమారహమారా
బంగరు పువ్వుల భారతవనమున.....కిలకిల నవ్వుల పిట్టలము
గలగలపారే నదీజలాలతోసాగే పన్నీటి జల్లులము”

ప్రశ్న. ఈ పాటలోని జంటపదాలను రాయండి?

ప్రశ్న. ఈ పాటలో కవయిత్రి ఎవరిని గూర్చి వర్ణించింది?

ప్రశ్న. ఈ పాటలో ‘భారతదేశాన్ని’ ఎలా వర్ణించారో రాయండి?



6. కింది వాటిని రాయండి.

1. కింది పదాలను చదివి వాటితో వీలైనన్ని జంటపదాలు రాయండి.

శ్రద్ధ, గడ, తిండి, కట్నం, కాయ, భయం, సుఖం, సూర్యుడు, అందం, భోగం, వేళ

2. ఈ పదాలతో ముడిపడి ఉన్న పదసంపదను రాయండి.

1) హారం

2) కారం

3) మానం

4) బంధం

ఉదా: ఆహారం

ఉదా: మమకారం

ఉదా: బహుమానం

ఉదా: సంబంధం

.....
..... మొదలైనవి.

3. “విజయనగర సామ్రాజ్యం” ఈ పదంలోని అక్షరాలతో వీలైనన్ని పదాలను రాయండి.

4. ఈ పట్టికను పరిశీలించండి.

రా	ము	దా	శ	ర	ధి	గం	గ
స	పో	ట	శ్రీ	నా	ధు	డు	రు
ఆ	ట	జా	షు	వా	న	రు	డు
తూ	చా	సో	ద్యం	మా	న	వు	డు
మా	న	స	చా	న	న్న	య్య	వు

ప్ర) 1. ఈ పట్టికలో ఉన్న ఐదుగురు కవుల పేర్లను గుర్తించండి?

ప్ర) 2. ఒక్కొక్క కవి గురించి 5,6 వాక్యాలు రాయండి?

7. ప్రాజెక్టుపని:

ధూమపానం, పొగాకు, గుట్క, మద్యపానం వంటి దురలవాట్ల వలన కలుగుతున్న హాని ఏమిటో వివరించండి. సర్వేద్వారా పరిశీలించండి. ఆ చెడు అలవాట్లను మానిపించడానికి మీరిచ్చే సూచనలేమిటో రాయండి. ఈ అంశాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని రాయండి.

1) దురలవాట్ల వలన కలిగే హాని

2) మీకు ఎదురైన సంఘటన

3) ధూమపానం మొదలైన వాటిని వ్యతిరేకిస్తూ జరుగుతున్న చర్యలు

4) సర్వేద్వారా రాబట్టడం

5) మాన్పించడానికి సూచనలు

6) ముగింపు

సర్వే: మీ వీధిలోగాని, గ్రామంలోగాని కొంతమంది పెద్దలతో/యువతతో మాట్లాడండి. ఆ వివరాలను పట్టికలో రాయండి.

సర్వే - 1

క్రమ సంఖ్య	పేరు	వ్రీ/పు	కులం	వయస్సు	చదువు	ఉన్నతలవాట్లు ధూమపానం/పొ/గుట్కా మొదలైనవి	కారణం	ఎంతకాలంనుండి	పొందిననష్టం

8. మీ సమీపంలోని ఐదు కుటుంబాలను పరిశీలించి. వారు వ్యవహరించే భాషలోని పదాలు ఏ భాషలకు చెందినవో వర్గీకరించి ఆయా భాషా పదాలు తెలుగు భాషలో ప్రవేశించడానికి గల కారణాలను విశ్లేషించండి.

9. తెలుగు భాష గొప్పతనాన్ని, అవసరాన్ని స్థితిగతులను తెలిపే ఎన్నోగేయాలను, పాటలను, పద్యాలను, కవితలను మనం వింటున్నాం. చదువుతున్నాం అట్టివి పదింటిని సేకరించండి.

ఎ) వాటి వివరాలను ఈ పట్టికలో రాయండి.

పట్టిక - 1

క్రమసంఖ్య	శీర్షిక	కవి/కవయిత్రి పేరు	ఏ పుస్తకంలోనిది	ముద్రితం	అముద్రితం

బి) మీ భావనను ముగింపుగా రాయండి.

* * *

**ఎ.పి. ఓపెన్ స్కూల్ సొసైటీ****ట్యూటర్ మార్చ్ - ఆన్లైన్ మెంట్ (TMA) - 2****విషయం: తెలుగు (205)****10వ పాఠం నుండి 18వ పాఠం వరకు**

1. లలితకళలు, 2. బాహుజీ, 3. తాళ్ళపాక తిమ్మక్క, 4. దుర్గాబాయిదేశ్ ముఖ్, 5. శివతాండవం,
6. గిరిజనులు - సంస్కృతి, 7. సీతాస్వయంవరం, 8. విజయనగర సామ్రాజ్యం, 9. క్రీడలు.

సెట్ - 1

1. చతుషష్టి కళల్లో మీకు పరిచయమున్న 10 కళల గురించి సంక్షిప్తంగా రాయండి.
2. బాహుజీ బాల్యం, విద్యాభ్యాసం గురించి తెలిపి, నీకు నచ్చిన రెండు ఘట్టాలను వివరించండి?
3. తెలుగు సాహిత్యంలోని కొందరు కవయిత్రుల పేర్లను, వారి జీవిత, రచనా విశేషాలను పేర్కొనండి.
4. ఆధునిక సమాజంలో స్త్రీలు ఏయేరంగాల్లో పాల్గొంటున్నారో తెలియజేస్తూ, కొందరి పేర్లను ఉదహరించండి. సమాజసేవా రంగంలో ప్రసిద్ధి పొందిన ఇద్దరి స్త్రీల జీవిత విశేషాలను సంక్షిప్తంగా రాయండి.
5. పుట్టపర్తి నారాయణాచార్యులు గారి రచించిన 'శివతాండవం' గేయాన్ని చదివి మీరు పొందిన అనుభూతిని వివరించండి.
6. మీ నివాస ప్రాంతంలో నివసిస్తున్న గిరిజనులు ఏమని పిలువబడుతారో తెలుపుతూ, వారి సంస్కృతి, సంప్రదాయాల గురించి ఒక వ్యాసంగా రాయండి.
7. తెలుగులో వెలువడిన కొన్ని రామాయణాల గురించి రాయండి.
8. సురవరం ప్రతాపరెడ్డిగారిని పరిచయం చేస్తూ, వారు రచించిన 'ఆంధ్రుల సాంఘిక చరిత్ర' గురించి రాయండి.
9. వివిధ రకాల క్రీడలను పేర్కొని, మీ ప్రాంతంలోని క్రీడల గూర్చి వివరంగా రాయండి.

సెట్ - 2

1. ప్రాజెక్టు: వడ్రంగులు, స్వర్ణకారులు మొదలైన 5 గురు వృత్తి కళాకారులను దర్శించి వారి వృత్తిలో ఉపయోగించే సామాగ్రి పేర్లను సేకరించండి. వాటిని ఎందుకు ఉపయోగిస్తారో పట్టికలో రాయండి.

ఎ) పట్టిక - 1

క్రమసంఖ్య	వ్యక్తి పేరు	వృత్తి	ఉపయోగించే సామాగ్రి పేర్లు	వాటి ఉపయోగం
1.			ఎ)	
			బి)	
			సి)	
2.				

బి) ఆ పనిలో వారు పొందిన అనుభూతిని - (శ్రమ సౌందర్యాన్ని మీ మాటల్లో రాయండి.

2. మహాత్మాగాంధీ నడిపిన 'ఖద్దరు దారణోద్యమం' స్వాతంత్రోద్యమాన్ని ఎలా ప్రభావితం చేసిందో వివరించండి?
3. 'తాళ్ళపాక తిమ్మక్క' పాఠంలోని పద్యాలకు భావాన్ని మీ సొంత మాటల్లో రాయండి.
4. ఆంధ్ర మహిళాసభ గురించి తెలుపుతూ, స్త్రీ చైతన్యానికి దేశప్రగతికి అది దోహదపడిన విధానాన్ని రాయండి.
5. శివతాండవాన్ని చూసిన ప్రకృతి పరవశాన్ని కవి ఎలా వర్ణించాడో మీ మాటల్లో విపులీకరించండి.
6. గిరిజనుల ఉత్సవాల్లో కనిపించే సాంస్కృతిక అంశాలను, గొప్పతనాన్ని విశదీకరించండి.
7. నీకు తెలిసిన కొన్ని ప్రాచీన కాలనాటి కొన్ని ప్రసిద్ధ స్వయంవరాల ప్రత్యేకతలను వివరించండి.
8. 'విజయనగర సామ్రాజ్యం మంచి చెడ్డలతో నిండిన ప్రబంధయుగము' ఎలాగో వివరించండి.
9. క్రీడల వల్ల కలిగే ఉపయోగాలు తెల్పండి. నీకు నచ్చిన ఆటను ఆడే విధానాన్ని తెల్పి, దాని వల్ల నీవు పొందే లాభాన్ని వివరించండి.



సెట్ - 3

1. మీ సమీపంలోని దేవాలయం లేక కోటను సందర్శించి అక్కడి శిల్పకళను వర్ణించండి.
2. మహాత్మాగాంధీ స్వాతంత్ర్యసాధనకు అనుసరించిన మార్గాలను తెలిపి అవి భారతదేశంలో బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యాన్ని కూల్చడానికి ఎలా కారణమయ్యాయో సవివరంగా చర్చించండి?
3. 'తాళ్ళపాక తిమ్మక్క' పాఠంలోని కఠిన పదాలు - అర్ధాలు నిఘంటుక్రమంలో పొందుపర్చండి.
4. మనరాష్ట్రంలోని ఆంధ్రమహిళాసభ వంటి కొన్ని స్వచ్ఛంద సంస్థల పేర్లను వ్రాస్తూ, అవిచేసే కార్యక్రమాలను వివరించండి.
5. అలంకారమంటే ఏమిటో నిర్వచించండి. అలంకారాలు ఎన్నిరకాలో తెల్పండి. అర్ధాలంకారాల్లోని రెండు అలంకారాలను ఉదాహరణలతో వివరించండి.
6. మీ ప్రాంతంలోని గిరిజనులు పాడుకునే రెండు, మూడు పాటలను సేకరించండి. అందులోని భాషా సాహిత్యాలను వివరించండి.
7. తెలుగు సాహిత్యంలోని కొందరు ప్రముఖ కవయిత్రుల జీవితాలను గురించి రాయండి.
8. శ్రీకృష్ణదేవరాయుల కాలనాటి కళా, సాహిత్య వైభవాలను భువన విజయాన్ని గూర్చి రాయండి.
9. 'క్రీడలు' పాఠ్యాంశం చదివి, అందులోని 15 కొత్త పదాలను గుర్తించి, వానిలో పదింటికి పర్యాయ పదాలు, ఐదింటికి వ్యతిరేకార్థక పదాలు, పదింటికి ప్రకృతి, వికృతులు రాయండి.

సెట్ - 4

1. మీకు నచ్చిన ఏదేని ఒక లలిత కళను పేర్కొని అది మీకు ఎందుకు నచ్చిందో సవివరంగా తెలపండి.
2. "మహాత్మాగాంధీ జీవితం" ప్రతి భారతీయునికి ఆదర్శం ఎలాగో తెలుపుతూ మిత్రునికి లేఖ రాయండి.
3. నీకు నచ్చిన కవి లేక కవయిత్రిని పేర్కొని, ఎందుకు నచ్చారో తెలుపుతూ మిత్రునికి ఒక లేఖ రాయండి.
4. దుర్గాబాయ్ దేశముఖ్ జీవిత విశేషాలను, ఆమె సేవనిరతిని వివరిస్తూ వ్యాసాన్ని రాయండి.
5. శివతాండవం గేయపాఠంలోని కొన్ని పదాలను సేకరించి, సంఘలను విడదీయండి. వాటి 'సంధి' పేర్లను రాయండి. సంధి సూత్రాలను తెలపండి?
6. గిరిజనుల జీవితాల్లో మార్పు తేవడానికి ఉద్యమించిన వారి గురించి రాయండి. గిరిజనుల మేలు కోరుతూ, వారి అభివృద్ధి కోసం రాజ్యాంగం కల్పించిన కొన్ని వసతులను తెలియజేయండి.
7. స్త్రీ మూర్తిగా మొల్ల రామకథను ఎట్లా రాసిందో వివరించండి.
8. విజయనగర సామ్రాజ్యంపాఠాన్ని చదివి వారి పరిపాలన విధానాన్ని, కళాపోషణను, వారు జరుపు కొన్న పండుగలను, వాటి క్రీడలను ప్రత్యేకంగా గుర్తిస్తూ శీర్షికల ద్వారా చూపండి.
9. మీకు నచ్చిన ఒక క్రీడాకారుని జీవిత విశేషాలు తెలియజేసి, వారి క్రీడానైపుణ్యాన్ని గూర్చి రాయండి.

సెట్ - 5

1. "మానసికానందానికి, వ్యక్తిత్వ వికాసానికి ప్రతివ్యక్తి ఏదో ఒక కళలో నైపుణ్యం సాధించాలి" అన్న భావనపై మీ అభిప్రాయాన్ని తెలుపుతూ వివరంగా రాయండి.
2. గాంధీజీ నిరాడంబర జీవితాన్ని వివరిస్తూ వారి వ్యక్తిత్వాన్ని వర్ణించండి.
3. అన్నమాచార్యుల కీర్తనల్లో ఏదేని ఒక దానిని సేకరించి రాయండి. అందలి భావాన్ని వివరించండి.
4. ఈ క్రింది వాటిని రాయండి.

(అ) కింది వాక్యాలను సూచనలో కోరిన విధంగా మార్చి రాయండి.

1. మానవుడి కనీస అవసరాలు గాలి, నీరు, ఆహారం అనవచ్చు. (గాలి, నీరు, ఆహారం మొదటిగా తీసుకొని రాయండి)
2. తిరుమలరావుకు మీ ఓటు ఇవ్వాలి. (మీ ఓటు మొదటిగా తీసుకొని రాయండి)



3. కింది వాక్యాలను కలిపి రాయండి.

సీత, సునీత బజారుకు వెళ్ళారు. సీత, సునీత కూరగాయలు కొన్నారు.

(ఆ) ఒక కొండలోని ఒకరాయిని శిల్పి దేవుని విగ్రహంగా తీర్చాడు. ఇంకొకరాయిని మెట్టుగా చెక్కాడు జనమంతా ఇలా నన్ను త్రొక్కడం, నిన్ను మొక్కడం, చాలా విద్వారంగా ఉంది, అంటూ మెట్టుగా మారినరాయి దేవతా విగ్రహంతో మొరపెట్టుకుంది.

ప్రశ్న: (మెట్టుగామారిన బండ, దేవతా విగ్రహంతో తన బాధను ఎలా మొరపెట్టుకుందో - సంభాషణగా రాయండి.)

ఇ) మీ స్నేహితునికి మీ పుట్టిన రోజుకు రమ్మని కోరుతూ లేఖ రాయండి.

5. మీ అభిమాన కళ ఏది? ఆ కళ వలన మీరు సాధించిన విజయాలను వివరంగా రాయండి?

6. గిరిజనులు-సంస్కృతి పాఠం ఆధారంగా గిరిజనుల జీవిత విశేషాలను, వారి కళలను సవివరంగా విపులీకరించండి.

7. క్రింది వాటిని రాయండి.

అ) 1) కింది పదాల్లో గురు, లఘువులను గుర్తించి, గణాలను సూచించండి.

ఎ) అక్షరానికి బి) జనక భూపాలుడు సి) సీతాస్వయంవరం డి) సహజమైనవి
ఇ) తల్లడపడు ఎఫ్) ఇనవంశోద్భవుడైన

ఆ) కింది పద్యంలోని అలంకార లక్షణాన్ని వివరించండి.

విల్లా ! యిది కొండా ! యని

తల్లడపడి, సంశయంబు తలకొని మదిలో

బల్లి దులగు నృపనందను

లెల్లరు దౌదవుల నుండి రెంతయు భీతిన్

ఇ) గణం అంటే ఏమిటి? మూడక్షరాల గణాలు ఏవి? రెండక్షరాల గణాలను తెలపండి. సూర్యగణాలు, ఇంద్రగణాలు గూర్చి రాయండి.

8. 'విజయనగర సామ్రాజ్యం' పాఠాన్ని చదివి నాటి ప్రజల జీవన విధానాన్ని స్థితిగతులను రాయండి. నేటి ప్రజల జీవన విధానానికి, నాటి విధానానికి, స్థితిగతులకు గల పోలికలు, తేడాలను పట్టికలో చూపండి.

9. 'క్రీడలు క్రమశిక్షణకు తోడ్పడుతాయి' ఎట్లో సోదాహరణంగా వివరించండి.

ప్రాజెక్టు వర్క్ :

1. లలితకళలూ వాటికి సంబంధించిన కళాకారులను పేర్కొంటూ పట్టికరూపంలో రాయండి.

లలితకళలు - కళాకారులు పట్టిక

క్రమసంఖ్య	సంగీతం	కవిత్వం	చిత్రలేఖనం	నాట్యం	శిల్పం

2) ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని కొందరు ప్రసిద్ధ కళాకారులను పేర్కొని, వారి గురించి తెలపండి?

3) అన్నమయ్య కీర్తనల్లో ఒక్కకీర్తనను సేకరించి అందలి భావాన్ని రాయండి?

4) క్షేత్రయ్య పదాలలో ఒక్కదాన్ని సేకరించి అందలి భావాన్ని రాయండి?

5) 'లలితకళలు' పాఠ్యాంశంలో పేర్కొని ఏదేని ఇద్దరి కవుల జీవిత విశేషాలను వివరించండి.

6) దేవాలయాలు కేంద్రంగా 'లలితకళలు' ఎలా అభివృద్ధి చెందాయో వివరించండి?

7) కాకతీయుల, విజయనగర రాజుల కాలంలో కళల పోషణ, అభివృద్ధికై జరిగిన కృషిని విశదీకరించండి?

8) ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని పలు సంప్రదాయ, జానపద, గిరిజన కళలను పేర్కొని వాటిని విశదీకరించండి?



సెట్ - 6

1. కళలు సామాజిక ప్రయోజనానికి ఎలా ఉపయోగపడతాయో ఉదాహరణ పూర్వకంగా రాయండి.
2. ప్రాజెక్టువరకు: మీ ప్రాంతంలోని.....
 - ఎ) స్వాతంత్ర్య సమరయోధులనుగాని / వారి కుటుంబ సభ్యులనుగాని కలసి వారి జీవితాన్ని, ఆనాటి పరిస్థితులను తెలుసుకొని పట్టికలో నమోదు చేయండి.
 - బి) వారు జీవితం మీకు స్ఫూర్తి ఎలాగో వివరించండి.

ఎ) పట్టిక - 1

క్రమ సంఖ్య	స్వాతంత్ర్య సమర యోధుని పేరు	స్త్రీ/ పు	గ్రామం/మండలం/జిల్లా	పాల్గొన్న ఉద్యమంపేరు	ప్రభావితం చేసిన వ్యక్తులు

సి) స్ఫూర్తి:

డి) రేపటి తరానికి వారిచ్చే సందేశం:

ఇ) ముగింపు :

3. తాళ్ళపాక తిమ్మక్క పాఠంలోని ఈ క్రింది అంశాలను గుర్తించి పట్టిక రూపంలో పొందుపర్చండి.
 - ఎ) సంధి పదాలు
 - బి) సమాసాలు
 - సి) జాతీయాలు
 - డి) ప్రకృతి వికృతులు
4. ప్రాజెక్టు వరకు:

ఏదైనా వార్తా పత్రికలోని మూడు సంపాదకీయాలను చదవండి. దానిలో ఉపయోగించిన భాషాంశాలను, వ్యాకరణాంశాలను పట్టికలో రాయండి.

క్రమ సంఖ్య	వార్తా పత్రిక- సంపాదకీయం	సంధులు పదాలు	సమాసాలు పదాలు	జాతీయాలు	ప్రకృతి-వికృతులు	అలంకారాలు

5. మీ ప్రాంతంలో ఉన్న సంప్రదాయ నాట్యకళామూర్తుల పరిచయం రాయండి.
6. మీ ప్రాంతంలోని గిరిజనుల గురించి తెలుపుతూ, వారి సమస్యలను తెలియజేయండి. ఆ సమస్యల పరిష్కారం కోసం ప్రభుత్వ సంస్థలు, ప్రభుత్వేతర సంస్థలు, మీరు చేస్తున్న కృషిని తెలియజేయండి.
7. రామాయణ కథలో మీకు నచ్చిన సంఘటనలు ఏవో వివరించండి. వాటిలో సమాజాన్ని నడిపిస్తున్న ధర్మగుణాల గురించి రాయండి.
8. కింది వాటిని రాయండి.
 - అ) కింది వాక్యాలను రెండేసి వాక్యాలుగా రాయండి.
 - 1) వేటాడితెచ్చిన అడవిమృగ, పక్షుల మాంసం వంటను, అప్పుడు కాచిన వెన్నతోకలిపి ఆరగిస్తారు.
 - 2) చెవులలో ముత్యాల పెద్ద పోగులను, కంఠమందు ముత్యాల హోరమును ధరించేవారు.
 - ఆ) విజయనగర సామ్రాజ్యం పాఠ్యాధారంగా జాతీయాలు సేకరించి, వాటికి సొంతవాక్యాలు రాయండి.
 - ఇ) విజయనగర సామ్రాజ్యం పాఠంలోని కీలక భావనలను మీ మాటల్లో రాయండి.
9. అంతర్జాతీయ స్థాయికి ఎదిగిన భారత క్రీడాకారులు (లేక) ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని ప్రసిద్ధ క్రీడాకారుల పేర్లు రాసి, వారి జీవిత విశేషాలను, వారు ఆడిన ఆటలు వారికి వచ్చిన బిరుదులు, ఆయా ఆటల ముఖ్యలక్షణాలు పట్టికగా రాయండి.

**ప్రాజెక్టు వర్క్ -1:**

ఆధునిక సమాజంలో స్త్రీలు శాస్త్రరంగం, రాజకీయ, విద్య, వైద్య, వ్యాపార, సేవ రంగాలతో పాటు అన్ని రంగాల్లో ముందుంటున్నారు. స్త్రీలు పాల్గొంటున్న పలురంగాలని పట్టికగా వ్రాసి, ఆయా రంగాల్లో పేరు గాంచిన వారి జాబితాను తయారు చేయండి. అలాంటివారు మీ ప్రాంతంలో కూడా ఉన్నారు. వారిలో కొందరిని కలిసి వారి అనుభవాలను పట్టికలో వ్రాయండి.

ప్రసిద్ధిపొందిన స్త్రీలు - పనిచేస్తున్న రంగాలు

క్రమసంఖ్య	పేరు	పనిచేస్తున్న రంగం	చేసిన సేవ/పనిలో ప్రత్యేకత	ఏవైనా బిరుదులు

స్టేజ్ 2:**మీ ప్రాంతంలో ఉన్న ప్రసిద్ధ స్త్రీలు - పని చేస్తున్న రంగం జాబితా**

క్రమ సంఖ్య	పేరు	గ్రామం	పనిచేస్తున్న రంగం	చేసిన సేవ	పనిలోని ప్రత్యేకత	వారి అనుభూతులు/ అనుభవాలు

స్టేజ్ 3:

సర్వే ద్వారా తెలుసుకున్న అంశాలతో మీ ముగింపు / సూచనలు / సందేశాన్ని రాయండి.

ప్రాజెక్టు వర్క్ -2:

ఆమె జైలులో ఉండగా ఆటపాటలతోను, విద్యాబోధనలోను, నూలు వడకడంలోను జైలు జీవితానికే కొత్తరూపం ఇచ్చింది. తోటి ఖైదీలలో చైతన్యం, ఉత్సాహం వెల్లివిరిసేలాగా జైలు జీవితాన్ని తీర్చిదిద్దింది. ఆట వారిలో దేశభక్తి నూరిపోసింది. జైలు జీవితంలోని విషాదం మనసుకి పట్టించు కోకుండా యుగమొక క్షణం లాగా గడిపే నూతనోత్సాహాన్ని వారిలో నింపేది. నేరస్తుల్లో మానసిక పరిణామం తీసుకురావాలనే మాటను దుర్గాబాయి చేతల్లో చేసి చూపింది.

కింది వాటిని రాయండి.

(అ) పై పేరా నుండి పది పదాలను ఎంచుకొని, సొంత వాక్యాలను రాయండి.

ఉదా: ఆటపాటలు

సొంతవాక్యం: ఆటపాటలతో హాయిగా గడపడమంటే పిల్లలకు ఎంతో ఇష్టం.

(ఆ) క్రిందిపట్టికను చదివి, వాటిలోని పదాలను, అక్షరాలను ఉపయోగించి వీలైనన్ని వాక్యాలు రాయండి.

క్రమసంఖ్య				
1.	రైలు	బయలుదేరడాని	కి	సిద్ధంగా ఉంది
2.	సామాను	పంపడం	లో	రైలుకు వెళ్ళాను
3.	గది	లోని		బస్సు ఆగింది
4.	ప్రక్క	సర్దుకుని స్టేషన్		వెళ్ళాను

* * *



ఎ.పి. ఓపెన్ స్కూల్ సొసైటీ

ట్యూటర్మార్చ్ - ఆ సైన్ మెంట్ (TMA) - 3

విషయం: తెలుగు (205)

19వ పాఠం నుండి 25వ పాఠం వరకు

1. ప్రహ్లాదచరిత్రము, 2. కొంగ ఎండ్రీ, 3. పర్యావరణ పరిరక్షణ, 4. తుల్యభాగజననం, 5. ఎన్నికల భాగోతం,
6. సౌపర్ణిపాఖ్యానం, 7. సమాచార సాంకేతిక విజ్ఞానం.

సెట్ - 1

1. బమ్మెర పోతన జీవితము మరియు భాగవత ఆంధ్రీకరణను గూర్చి వివరంగా రాయండి.
2. కొంగ-ఎండ్రీ పాఠాన్ని చదివి, సంభాషణ పాఠంగా రాయండి.
3. మీ ప్రాంతంలో ఉన్న పరిశ్రమలు పేర్కొని వాటివలన ఏర్పడే సమస్యలను పేర్కొని పరిష్కారాలను సూచించండి.
4. తుల్యభాగనదీ ప్రాశస్యం గురించి 250 పదాలలో రాయండి.
5. 'ఎన్నికల భాగోతం' ఏకాంకికలోని పాత్రల పేర్లను తెల్పి, వారి స్వభావాన్ని వివరించండి.
6. నన్నయ్య కవిని పరిచయం చేస్తూ, సౌపర్ణిపాఖ్యానం పద్య పాఠంలో గరుడుడు స్వర్ణలోకంపై దండెత్తిన తీరును, అతని మాతృభక్తిని వివరించండి.
7. సమాచార సాంకేతిక విజ్ఞానంలో వచ్చిన విప్లవం, దేశరాజకీయ, సామాజిక, ఆర్థిక రంగాలపై చూపిన ప్రభావాన్ని గూర్చి రాయండి.
8. సమాచార సాంకేతిక విజ్ఞానం పాఠంలోని క్రియాపదాలను జాతీయాలను, కొత్త పదాలను గుర్తించి పట్టికగా రాయండి. ఆ పదాల అర్థాలతో - 15 సొంత వాక్యాలు రాయండి.
9. బారిష్టరు పార్వతీశం రచయిత మొక్కపాటి నరసింహారావు గురించి తెలియజేస్తూ, ఈ ఉపవాచకం చదివిన తర్వాత ఏమేమి గ్రహించారో రాయండి.

సెట్ - 2

1. ప్రహ్లాద చరిత్ర పాఠం ఆధారంగా నాటి విద్యా విధానానికి, నేటి విద్యావిధానానికి గల వ్యత్యాసాన్ని తెలుపండి.
2. కొంగ - ఎండ్రీ పాఠాన్ని మీ మాటల్లో కథగా రాయండి.
3. పర్యావరణ పరిరక్షణలో మీ పాత్ర గురించి రాయండి.
4. ప్రాచీన కవులలో నీకు నచ్చిన ఇద్దరి కవులను పరిచయం చేయండి.
5. సామెతలలో ఉన్న చమత్కారాన్ని వివరించండి. కొన్ని సామెతలను సేకరించి రాయండి.
6. కింది వాటిని రాయండి.
 - ఎ) వ్యుత్పత్యర్థాలు: రాయండి.
 - 1) విహగేంద్రుడు
 - 2) నిర్ణరులు
 - 3) భూమిజ
 - 4) సువర్ణుడు
 - బి) సమాసాలు రాయండి.
 - 1) శకలాకారము
 - 2) జ్వలనజ్వాల
 - 3) అమేయబలులు
 - సి) నానార్థాలు రాయండి.
 - 1) పక్షము
 - 2) ఇంద్రుడు
 - 3) వీధి
 - 4) పాటుట
 - 5) ఉత్తరం
 - డి) పర్యాయ పదాలు రాయండి.
 - 1) స్వర్ణలోకము
 - 2) పక్షి
 - 3) అనలము
 - 4) గరుడుడు
 - 5) నిర్ణరులు
 - ఇ) వాక్యము అంటే ఏమిటి? వాక్యానికి గల లక్షణాలను, మరియు కర్త, కర్మ, క్రియల గూర్చి ఉదాహరణలతో రాయండి.



7. కంప్యూటర్ అంటే ఏమిటి? అది పని చేసే విధానం తెలియజేసి కంప్యూటర్ మనకు ఎలా ఉపకరిస్తుందో రాయండి.
8. సాంకేతిక విజ్ఞానం మన ప్రగతికి ఎలా ఉపకరిస్తుందో సోదాహరణంగా వివరించండి.
9. బారిష్టరు పార్వతీశం పార్వతీశానికి ఎదురైన మూడు సంఘటనలు రాయండి.

సెట్ - 3

1. ప్రహ్లాద చరిత్రలో తండ్రి కుమారుని చదువుపట్ల చూపిన ఉత్సాహాన్ని తెలుపుతూ, మీ నాన్న నీ చదువుపట్ల చూపిన శ్రద్ధను గూర్చి రాయండి.
2. కొంగ-ఎండ్రి పాఠంలో ఇవ్వబడిన కొన్ని పదాలను గుర్తించండి. వాటిలో :
 - ఎ) పది పదాలకు పర్యాయ పదాలు
 - బి) పది పదాలకు నానార్థాలు
 - సి) ఐదింటికి వ్యుత్పత్యర్థాలు
 - డి) పదింటికి ప్రకృతి వికృతులు రాయండి. (ఏదేని పుస్తకాన్ని ఆధారం చేసుకొని రాయండి)
3. మీ పరిసరాల్లో ప్లాస్టిక్ వినియోగం వల్ల ఏర్పడుతున్న కాలుష్యాన్ని తెలపండి. ప్లాస్టిక్ కాలుష్య సమస్యను నివారించడానికి తీసుకోవలసిన చర్యల గురించి వివరించండి.
4. శ్రీనాథకవి కవితా వైశిష్ట్యాన్ని తెలపండి.
5. 'ప్రజాస్వామ్యంలో ఎన్నికలు' పై వ్యాసం రాయండి.
6. 'తల్లి' (అమ్మ) గొప్పతనాన్ని తెలుపండి. తల్లిరుణం తీర్చుకోవటానికి మీరేం చేస్తారో చెప్పండి?
7. 'బ్రాహ్మలిపి' ని గూర్చి వివరంగా రాయండి?
8. సమాచార వినిమయంలో కంప్యూటర్ల ప్రధాన పాత్రను వివరించండి.
9. బారిష్టరు పార్వతీశం నవలా రచనలోని వైశిష్ట్యాన్ని తెలపండి?

సెట్ - 4

1. ప్రహ్లాదునికి, హిరణ్యకశ్యపునికి మధ్య జరిగిన సంభాషణ తెలుపుతూ మీ ఇంటి సమస్యలపట్ల, నీ చదువుపట్ల మీ అమ్మానాన్నల మధ్య జరిగిన సంభాషణను రాయండి.
2. కొంగూ ఎండ్రి పాఠంలో కొంగ మోసాన్ని వివరించండి. మీకు ఎదురైన ఇలాంటి ఒక మోసాన్ని తెలపండి.
3. 'పర్యావరణ కాలుష్యానికి మానవుడే కారకుడు' అనే వాదనను నమ్ముతారా! అయితే ఎలాగో నిరూపించండి.
4. మీ ప్రాంతంలో సంభవించిన ఏదేని ఒక ప్రకృతి వైపరీత్యాన్ని తెలపండి. అట్టి సందర్భంలో జరిగిన ఒక వైపరీత్యాన్ని నివారించడానికి చేపట్టాల్సిన చర్యల్ని రాయండి.
5. నీకు తెలిసిన 5 గురు సంఘసంస్కర్తల పేర్లను, కొన్ని తెల్పి, వారు చేసిన సంస్కరణలు రాయండి. పట్టికలో రాయండి.

అ) పట్టిక - 1

క్రమసంఖ్య	సంస్కర్త పేరు	కాలం	సంస్కరణలు	ఇతర అంశాలు

అ) పట్టిక 1 పై వివరణ:

6. సౌపర్ణిపాఖ్యానం పాఠంలో మీరు గుర్తించిన 'సంధి' పదాలను, అలంకార వాక్యాలను, సమాసాలను పేర్కొని వాటి పేర్లను రాయండి. వాటిని వివరించండి.
7. సమాచార సాంకేతిక విజ్ఞానం యొక్క సేవలను, ప్రయోజనాన్ని వివరించండి.
8. మీరు చేసిన ఏదేని ఒక దూర ప్రయాణం గురించి కాని / తీర్థయాత్ర గురించి కాని రాయండి.



సెట్ - 5

1. ప్రహ్లాద చరిత్రలో చెప్పబడిన గురువు గూర్చి రాస్తూ, నీకు పాఠాలు చెప్పిన గురువులలో నీకు నచ్చిన గురువు గూర్చి రాయండి.
2. కొంగ-ఎండ్రీ పాఠం చదివి అందలి కొన్ని పదాలనూ జాతీయాలను గుర్తించి, వాటి అర్థాలను వ్రాసి, సొంత వాక్యాలను రాయండి.
3. మీ కాలనీలో గాని/మీ గ్రామంలో గాని ఏర్పడిన మురికినీటి సమస్యను పరిష్కరించమని కోరుతూ మీ సర్పంచ్ గారికి లేఖ రాయండి.
4. మీకు తెలిసిన ఏదేని ఒక నది గురించి వివరంగా రాయండి.
5. ఎన్నికల సమయంలో ఓటర్లను ఆకర్షించడానికి చేస్తున్న మోసాలు, జిమ్మిక్కుల గూర్చి రాస్తూ, ఓటర్లు ఎలా ఉండాలి వివరించండి.
6. మీరు బాగా ఆడగలిగే ఏదైనా ఒక ఆటను గూర్చి తెలుపుతూ, ఆ ఆటలో నియమాలు తెలుపండి. ఆ ఆటలో మీకు ఎదురైన అనుభవాలను వివరించండి.
7. 'ఇంటర్నెట్' గూర్చి రాస్తూ అది ఏ విధంగా దేశప్రగతికి ఉపకరిస్తుందో వివరించండి.
8. భారీగా పార్వతీశం గమనించిన నాటి దేశపరిస్థితుల్లో ఎన్నో మార్పులు కోరబడ్డాయి. మీరు నేడు గమనించిన పరిస్థితులు ఏమిటి? వాటికి మీరిచ్చే సూచనలేమిటో తెలుపండి?

సెట్ - 6

1. క్రింది పద్యపాదాలను చదివి, గణవిభజన చేయండి. అవి ఏ పద్యపాదాలో గుర్తించి, వాటి యతి స్థానాలు గుర్తించండి.
 - ఎ. 1) “పుత్రుల్ నేర్చిన నేర్వుకున్న జనకుల్ పోషింతురెల్లప్పుడున్”
2) తనయుడుగాడు శాత్రుడు దానభర్తకు వాడుదైత్యచం”
 - బి. 1) ఛందస్సు అంటే ఏమిటో నిర్వచించండి.
2) గురు లఘువులను ఎట్లు గుర్తించవచ్చునో ఉదాహరణ సహితంగా రాయండి.
2. కొంగ-ఎండ్రీ కథకు అనుగుణంగా భమ్మలు గీసి, కథను మీ మాటల్లో రాయండి.
3. ప్రకృతిలో జరిగే మార్పుల వలన ముందుతరాల వారికి ఏ రకమైన ఇబ్బందులు ఏర్పడుతాయో ఊహించి రాయండి.
4. ఈ క్రింది వాటిని రాయండి.
 - ఎ) అలంకారాన్ని గుర్తించండి: ప్ర. మలగి-మలంగి, తొలిగి తొలంగి, చెలగి చెలంగి, కలగి-కలంగి.
 - బి) గురులఘువులు గుర్తించి గణవిభజన చేయండి : ప్ర. కెలనన్ ముందర సిద్ధ కింపురుషులుం గీర్వాణులున్నాగసాసి) పద్యాన్ని చదివి భావం రాయండి :
అప్పిచ్చువాడు, వైద్యుడు,
నెప్పుడు నెడతెగక నేఱున్, ద్విజుడున్
జప్పడిన యూరనుండుము,
చొప్పడ కున్నట్టి యూరు సొరకుము సుమతీ.
 - డి) వీటిని వివరించండి. (ఉదాహరణలతో)
1) అంత్యానుప్రాస అలంకారం 2) లాటానుప్రాస అలంకారం 3) ఛేకానుప్రాస అలంకారం
4) ఉపమాలంకారం 5) రూపకాలంకారం
5. 'నాటకరంగం నానాటికి కనుమరుగవుతుంది'. కారణాలను తెల్పండి. అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం, ప్రజలు ఏం చేయాలో రాయండి.
6. సౌపర్ణోపాఖ్యానం సారాంశాన్ని మీ మాటల్లో తెల్పండి.
7. 'సమాచార సాంకేతిక విజ్ఞానం' పాఠం చదివి, అందలి సాంకేతికమైన పదాలను గుర్తించి పట్టిక రాసి, ఆయా పదాలను వివరించండి.
8. 'సమాచార సాంకేతిక విజ్ఞానం' పాఠం చదివి, అందలి సాంకేతికమైన పదాలను గుర్తించి పట్టిక రాసి, ఆయా పదాలను వివరించండి.

* * *

ఎ.పి. ఓపెన్ స్కూల్ సొసైటీ

మాదిరి ప్రశ్నా పత్రము :: తెలుగు

సమయం: 3 గంటలు

మార్కులు: 100

తరగతి: సెకండరీ లెవెల్75 మార్కులు

పాఠ్య - ఎ

1. క్రింది పద్యాల్లో ఒకదనికి ప్రతిపదార్థం, తాత్పర్యం రాయండి. 1×5=5
 అ) చదువది యెంతగల్గిన రసజ్ఞత యించుక చాలకున్న నా
 చదువు నిరర్థకంబు గుణ సంయుతులెవ్వరు మెచ్చరెచ్చటం
 బదునుగ మంచికూర నలపాకము చేసిననైన నందు నిం
 పొదవెడు నుప్పులేక రుచి పుట్టగ నేర్చునటయ్య భాస్కరా !
 లేదా
 ఆ) పుత్రుల్ నేర్చిన నేర్వుకున్న జనకుల్ పోషింతు రెల్లప్పుడున్
 మిత్రత్వంబున బుద్ధిసెప్పి దురితోన్నేషంబు వారెంతు రే
 శత్రుత్వంబు దలంప రెట్టియెడ నా సౌజన్య రత్నాకరున్
 బుత్రున్ లోకపవిత్రు దండ్రి నెగులుం బందింప నెట్లోర్చెనో !
2. క్రింది ప్రశ్నలకు అయిదు వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి. 2×5=10
 2. గురజాడ బోధించిన దేశభక్తిని వివరించండి.
 3. శ్రీరాముడు శివుని విల్లు ఎక్కుపెట్టిన విధం వివరించండి.
3. క్రింది ప్రశ్నలకు రెండు, మూడు వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి. 2×3=6
 4. దైత్యమునులు గోదావరిని ఎందుకు శపించారు?
 5. కస్తూర్బా గుణగణాలను వివరించండి.
4. క్రింది ప్రశ్నలకు అయిదు వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి. 2×5=10
 6. లలిత కళలను పేర్కొని, వాటి ప్రయోజనాన్ని తెలపండి.
 7. విజయనగర వాసులు కళాప్రియులని నీవెట్లు చెప్పగలవు?
5. క్రింది ప్రశ్నలకు రెండు, మూడు వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి. 2×3=6
 8. తెలుగు భాషను 'ఇటాలియన్ ఆఫ్ ది ఈస్ట్' అనడానికి కారణమేమిటి?
 9. దుర్గాబాయి దేశ్ ముఖ్ వ్యక్తిత్వంపై ప్రభావం చూపిన ఒక అంశాన్ని పేర్కొనండి.
6. క్రింది ప్రశ్నలకు అయిదు, ఆరు వాక్యాల్లో సమాధానం వ్రాయండి. 1×5=5
 10 (అ) బారిస్టర్ పార్వతీశం నవలలోని హాస్య సన్నివేశాల ప్రత్యేకత ఎట్టిది?
 లేదా
 (ఆ) మనదేశ పరిస్థితులను పార్వతీశం ఏ విధంగా బాగుపరచాలని అనుకున్నాడో మీ మాటల్లో
 రాయండి.



7. క్రింది ప్రశ్నలకు రెండు, మూడు వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి. 3×3=9
11. థామస్ కుక్ కంపెనీ వారు పార్వతీశానికి కలిగించిన సౌకర్యాలు ఏమిటి?
 12. పార్వతీశం చదువు మానేసి ఇంటిదగ్గర కూర్చొని ఏమి ఆలోచించాడు?
 13. ఇంగ్లాండ్‌లో ఏయో ఇబ్బందులు కలగవచ్చునని పార్వతీశం ఊహించాడు.
8. క్రింది అంశాల్లో ఒకదానిని గూర్చి పన్నెండు పంక్తుల్లో రాయండి. 1×5=5
14. (అ) కాలుష్య నివారణ - మన బాధ్యత
(ఆ) సెల్‌ఫోన్ వినియోగం - లాభనష్టాలు
9. క్రింద పేర్కొన్న రెండు లేఖల్లో ఒక దానికి సమాధానం వ్రాయండి. 1×5=5
15. (అ) మీ గ్రామ పారిశుధ్య సమస్య గూర్చి దినపత్రిక సంపాదకునికి లేఖ రాయండి.
(ఆ) నీవు చూసిన ఏదేని ఒక దర్శనీయ స్థలం విశేషాన్ని వివరిస్తూ నీ మిత్రునికి లేఖ రాయండి.
10. క్రింద ఇవ్వబడిన కవులలో ఒకరిని గూర్చి మూడు, నాలుగు వాక్యాలు రాయండి. 1×2=2
16. (అ) బోయి భీమన్న (ఆ) పాసుగంటి
11. క్రింది పాదాన్ని గణ విభజన చేసి, ఏ పద్యపాదమో తెల్పండి. 1×3=3
17. వ్రతముల్ దేవ గురు ద్విజన్మ బుధసేవల్ దానధర్మాదులున్
12. క్రింది వాక్యాలను సంయుక్త వాక్యంగా మార్చి రాయండి. 1×2=2
18. రవి, రమణ బజారుకు వెళ్ళారు.
రవి, రమణ బట్టలు కొన్నారు.
13. క్రింది పాదంలోని అలంకారాన్ని గుర్తించి రాయండి. 1×2=2
19. ఆమె ముఖం చంద్రబింబం వలె మనోహరంగా ఉంది.
14. క్రింది జాతీయానికి అర్థం రాసి, సొంత వాక్యంలో ఉపయోగించండి. 1×2=2
20. కుండబద్దలు కొట్టినట్లు
15. క్రింది పద్యానికి భావం రాయండి. 1×3=3
21. ఏఱకుమీ కసుగాయలు
దూఱకుమీ బంధుజనుల దోషము సుమ్మీ
పాఱకుమీ రణమందున
మీఱకుమీ గురువునాజ్ఞ మేదిని సుమతీ.

* * *

**ఎ.పి. ఓపెన్ స్కూల్ సొసైటీ****మాదిరి ప్రశ్నా పత్రము :: తెలుగు**

సమయం: 30 ని.

మార్కులు: 25

పాఠ్య - బి

అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి.

1×4=4

1. క్రింది ప్రశ్నలకు నాలుగు సమాధానాలు ఇవ్వబడ్డాయి. సరైన జవాబును సూచించు అక్షరాన్ని ప్రశ్నకెదురుగా ఉన్న బ్రాకెట్‌లో రాయండి.

1. 'అనవరతము' పదానికి అర్థం ()

ఎ) అప్పుడప్పుడు బి) ఎలప్పుడు సి) రాత్రి డి) దినము

2. 'శివతాండవం' రచయిత ()

ఎ) నన్నయ బి) శ్రీశ్రీ సి) దాశరథి కృష్ణమాచార్యులు డి) పుట్టపర్తి నారాయణాచార్యులు

3. 'ట్రాక్ అండ్ ఫీల్డ్ క్రీడలో గొప్పగా రాణించిన వారు ()

ఎ) అశ్వనీ నాచప్ప బి) సానియా మీర్జా సి) సచిన్ డి) గోపిచంద్

4. శాస్త్ర దృష్టికి మూలాధార మైనది ()

ఎ) కుతూహలం బి) ఆధ్యాత్మిక వాదం సి) నైతికవాదం డి) తార్కిక వాదం

2. క్రింది ఖాళీలను పూరించండి.

1×4=4

5. తిమ్మక్క రచన ఛందస్సులో ఉంది.

6. గరుడుడు ధ్వజముపై నిలిచాడు

7. సమాచారం ముడి పదార్థం వంటిది.

8. ప్రపంచ ఒలింపిక్ పోటీల్లో పాల్గొన్న ప్రథమ ఆంధ్రుడు

3. క్రింది వాటిని వ్రాయండి.

10×1=10

9. 'ఆహారం' నకు (వికృతి రాయండి)

10. 'బత్తి' (ప్రకృతి రాయండి)

11. 'పక్షము' (నానార్థాలు వ్రాయండి),

12. ఏక+ఏక =, సంధిపేరు

13. 'ఇల' (ఈ పదానికి పర్యాయ పదాలు రాయండి),

14. నిన్న ఇక్కడికి రవి సుగుణ వచ్చారు (విరామ చిహ్నాలు గుర్తించండి)

15. 'వార్ధి' (ఈ పదానికి వ్యుత్పత్త్యర్థం రాయండి)

16. 'అచ్చోటు' (ఈ పదాన్ని విడదీసి, సంధి పేరు రాయండి)

17. 'అలోచనామృతము' (ఈ పదంలోని సమాసం)

18. 'విద్యయందు అభిలాష' (ఈ విగ్రహవాక్యాన్ని సమాసంగా రాయండి)



19. క్రింది పదాలను నిఘంటుక్రమంలో రాయండి.

2 మా.

పౌర లౌకికము

కుడ్యము

ఊహించుట

కీర్తించుట

20. 'విద్య' (ఈ పదానికి వ్యతిరేక పదం రాయండి)

1 మా.

21. క్రింది 'పేరా'ను చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయుము.

1×4=4

జీవితం: జీవితం అన్నాక అనేక సమస్యలుండవచ్చు. అయితే వాటికి క్రుంగిపోయి, 'నా బ్రతుకింతే అని కుదేలైపోతే, ఆ మనిషి జీవితం వ్యర్థం, సుఖాలకు పొంగి పోక, కష్టాలకు క్రుంగిపోక ఆత్మవిశ్వాసంతో ముందుకు సాగాలి. జీవితం అనేది ఒక ఆట, సంతోషంగా ఆడుకోవాలి. జీవితం ఒకపాట, ఆనందంగా పాడుకోవాలి అదొక సవాలు, ధైర్యంగా ఎదుర్కోవాలి. అదొక వరం, ఆనందంగా అనుభవించాలి. అలా భావించినవారి జీవితం మూడు పువ్వులుగా, ఆరు కాయలుగా విరాజిల్లుతుంది.

1. మనిషి సమస్యలకు కుదేలైపోతే ఏమవుతుంది?

జ.

2. మనిషి ఎలా ముందుకు సాగాలి?

జ.

3. జీవితం ఒక సవాలు అనుకుంటే, దాన్ని ఎలా ఎదుర్కోవాలి?

జ.

4. జీవితాన్ని ఒక ఆటగా, పాటగా భావించి, సమస్యలను ధైర్యంగా ఎదుర్కోనే వాని జీవితం ఎలా ఉంటుంది?

* * *